

SPIS TREŚCI

WSTĘP	11
Rozdział 1. UBEZPIECZENIA W SYSTEMIE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	15
1.1. Konstytucyjne podstawy zabezpieczenia społecznego	15
1.1.1. Zabezpieczenie społeczne w prawie międzynarodowym	15
1.1.2. Konstytucyjne prawa socjalne	16
1.1.3. Zabezpieczenie społeczne w polskich konstytucjach	18
1.1.4. Administracja zabezpieczenia społecznego	20
1.2. Ubezpieczeniowa metoda zabezpieczenia społecznego	21
1.2.1. Metody zabezpieczenia społecznego	21
1.2.2. Cechy metody opiekuńczej	22
1.2.3. Cechy metody zaopatrzeniowej	24
1.2.4. Cechy ubezpieczenia społecznego	25
1.2.5. Pojęcie i rodzaje ubezpieczenia społecznego	26
1.3. Ewolucja regulacji prawnej ubezpieczeń społecznych	27
1.3.1. Geneza ubezpieczeń	27
1.3.2. Rozwój ubezpieczeń w XX wieku	28
1.3.3. Kryzysy i reformy ubezpieczeń w Polsce	29
1.4. Ubezpieczenia społeczne jako materia ustawowa	31
1.4.1. Cele i kryteria wyodrębniania prawa ubezpieczeń społecznych	31
1.4.2. Przestanki wyboru ubezpieczeniowej metody zabezpieczenia	33
1.4.3. Ustawy z zakresu ubezpieczeń	34
1.4.4. Rozporządzenia z zakresu ubezpieczeń	38
Literatura	40

Rozdział 2. STRUKTURA SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	43
2.1. System ubezpieczeń	43
2.1.1. Pojęcie i klasyfikacja systemów	43
2.1.2. System organizacyjny ubezpieczeń	44
2.1.3. System finansowy ubezpieczeń	47
2.1.4. System informacyjny ubezpieczeń	50
2.2. Ubezpieczeni	54
2.2.1. Zasady podlegania ubezpieczeniom	54
2.2.2. Uprawnienia	56
2.2.3. Obowiązki	58
2.3. Płatnicy składek	59
2.3.1. Pojęcie składki i zasady jej ustalania	59
2.3.2. Pracodawcy i inne podmioty opłacające składki	60
2.3.3. Obowiązki i uprawnienia płatników składek	63
2.4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	67
2.4.1. Organy	67
2.4.2. Zakres działania	70
2.4.3. Funkcje kontrolne	72
Literatura	76
Rozdział 3. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE W RAZIE CHOROBY I MACIERZYŃSTWA	77
3.1. Zakres ubezpieczenia chorobowego	77
3.1.1. Zakres przedmiotowy ubezpieczenia	77
3.1.2. Zakres podmiotowy ubezpieczenia chorobowego	79
3.2. Zasiłek chorobowy	80
3.2.1. Warunki nabycia prawa do zasiłku chorobowego	80
3.2.2. Wynagrodzenie gwarancyjne	83
3.2.3. Wyłączenie prawa do zasiłku chorobowego	84
3.2.4. Pozbawienie prawa do zasiłku chorobowego	87
3.2.5. Wysokość zasiłku chorobowego	88
3.3. Świadczenie rehabilitacyjne	91
3.3.1. Przestanki prawa do świadczenia	91
3.3.2. Okres pobierania i wysokość świadczenia	91
3.4. Zasiłek wyrównawczy	92
3.4.1. Warunki nabycia prawa do zasiłku	92
3.4.2. Wysokość i okres wypłacania zasiłku	93
3.5. Zasiłek macierzyński	94
3.5.1. Warunki nabycia prawa do zasiłku	94
3.5.2. Wysokość i okres pobierania zasiłku macierzyńskiego	96
3.6. Zasiłek opiekuńczy	97
3.6.1. Warunki nabycia prawa do zasiłku	97
3.6.2. Wysokość i okres pobierania zasiłku opiekuńczego	98

3.7. Postępowanie w sprawach ustalania prawa do zasiłków i ich wypłaty	99
Literatura	102

Rozdział 4. UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH

4.1. Pojęcie wypadku przy pracy i choroby zawodowej	103
4.1.1. Pojęcie wypadku przy pracy	103
4.1.2. Pojęcie choroby zawodowej	107
4.2. Postępowanie w sprawach z zakresu wypadków przy pracy	107
4.3. Zakres podmiotowy ubezpieczenia społecznego z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	109
4.4. Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego	111
4.4.1. Katalog świadczeń	111
4.4.2. Świadczenia zasiłkowe	113
4.4.3. Świadczenia odszkodowawcze	115
4.4.4. Świadczenia rentowe oraz dodatki do tych świadczeń	118
4.5. Zasady ustalania wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe	122
4.6. Prewencja wypadkowa i zasady jej finansowania	124
Literatura	125

Rozdział 5. EMERYTURY I RENTY Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

5.1. Zakres świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	127
5.2. Warunki nabycia prawa do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego	130
5.2.1. Przesłanki nabycia prawa do świadczenia	130
5.2.2. Pojęcie okresów składkowych i nieskładkowych	131
5.2.3. Wniosek o prawo do świadczeń	133
5.3. Emerytury	134
5.3.1. Emerytury dla osób urodzonych przed rokiem 1949	134
5.3.2. Emerytury dla osób urodzonych w latach 1949–1969	135
5.3.3. Emerytury dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze	136
5.3.4. Emerytury dla osób urodzonych po roku 1968	137
5.3.5. Kapitał początkowy	137
5.3.6. Odrębne formy emerytalno-rentowe	138
5.4. Renty z tytułu niezdolności do pracy i renta rodzinna	140
5.4.1. Pojęcie i rodzaje niezdolności do pracy	140
5.4.2. Przesłanki nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy	143
5.4.3. Renta szkoleniowa i tryb orzekania	144
5.4.4. Renta rodzinna	144
5.4.5. Waloryzacja świadczeń	146

5.5. Zasady przyznawania i wypłaty świadczeń	147
5.5.1. Właściwość organów orzekających	147
5.5.2. Decyzje w sprawach świadczeń	147
5.5.3. Ustanie prawa do świadczeń	148
5.5.4. Wstrzymanie prawa do świadczeń	149
5.5.5. Postępowanie sądowe w sprawach z ubezpieczenia społecznego	150
Literatura	152
Rozdział 6. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE FUNDUSZY EMERYTALNYCH	153
6.1. Filar drugi w nowym systemie emerytalnym	153
6.1.1. Otwarty Fundusz Emerytalny jako instytucja wspólnego inwestowania	154
6.1.2. Powszechne Towarzystwo Emerytalne jako instytucja zarządzająca OFE	156
6.2. Działalność lokacyjna otwartych funduszy emerytalnych	158
6.3. Ocena wyników inwestycyjnych otwartych funduszy emerytalnych	161
6.4. Obowiązki informacyjne i nadzór nad OFE	164
6.5. Wpłata środków z otwartych funduszy emerytalnych	165
6.6. Wpłata świadczeń emerytalnych z otwartych funduszy emerytalnych	167
6.6.1. Zasady ustalania świadczeń emerytalnych	167
6.6.2. Instytucja wypłacająca świadczenia emerytalne	169
6.6.3. Rodzaje emerytur	171
6.6.4. Problemy dotyczące wypłaty środków z OFE	173
6.7. Pracowniczy fundusz emerytalny	175
Literatura	176
Rozdział 7. PRACOWNICZE PROGRAMY EMERYTALNE	177
7.1. Pracownicze programy emerytalne — trzeci filar ubezpieczeń społecznych	177
7.2. Podmioty pracowniczego programu emerytalnego	178
7.2.1. Pracodawca	179
7.2.2. Uczestnicy	179
7.3. Składka z tytułu uczestnictwa w pracowniczym programie emerytalnym ..	180
7.3.1. Składka podstawowa	180
7.3.2. Składka dodatkowa	181
7.4. Świadczenia z tytułu uczestnictwa w pracowniczym programie emerytalnym	182
7.4.1. Wpłata zgromadzonych środków	182
7.4.2. Zwrot środków zgromadzonych z tytułu uczestnictwa	184
7.4.3. Wpłata transferowa do innego programu	184
7.5. Procedura tworzenia pracowniczego programu emerytalnego	185
7.5.1. Etap pierwszy — zakładowa umowa emerytalna	185

7.5.2. Etap drugi — pracownicza umowa emerytalna	187
7.5.3. Etap trzeci — rejestracja pracowniczego programu emerytalnego ...	189
Literatura	191

Rozdział 8. UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE ROLNIKÓW 193

8.1. Geneza ubezpieczenia społecznego rolników indywidualnych	193
8.2. Zakres podmiotowy ubezpieczenia społecznego rolników	194
8.2.1. Podmioty ochrony ubezpieczeniowej	194
8.2.2. Ubezpieczenie obowiązkowe	196
8.2.3. Ubezpieczenie dobrowolne	198
8.3. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników	200
8.3.1. Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego	200
8.3.2. Świadczenia z ubezpieczenia emerytalno-rentowego	204
8.3.3. Ocena obowiązujących rozwiązań	213
8.4. Zasady organizacji ubezpieczenia społecznego rolników	214
8.5. Finansowanie ubezpieczenia społecznego rolników	219
Literatura	226

SKOROWIDZ RZECZOWY 229